

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ES HAJDUMEGYEI FUGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Helyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Varga Lajos. Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412

1906 január 1-én új előfizetést nyitunk a Debrecenre. Kérjük azokat a t. előfizetőinket és olvasóinkat, akiknek, vagy lejár előfizetésük december végén, vagy pedig lapunkat a jövőre megrendelni óhajtják, hogy az előfizetésről idejekorán gondoskodni sziveskedjenek nehogy a lap szétküldésében akadály legyen.

Barázdák.

Alig akarja az ember elhinni, hogy Debrecen és Hajdúvármegye, e két kuruc törvényhatóság élére a darabont-kormány tudott főispánt fogni. Hogy ki fia-csikaja az illető, az mellékes, e két kuruc törvényhatóságnak már most csak az illő fogadtatásról kell gondoskodni.

Haladéktalanul le kell zárni a megyeházán és a városházán a közgyűlési termet, valamint a megyeházán a főispáni lakást. Végre kell hajtani az erre vonatkozó közgyűlési határozatokat.

Hogy a főispáni állásra akadt gézen-guz, azon nem csodálkoznak, annál megdöbbentőbb lenne az, ha akadna e két kuruc-törvényhatóság kebelében, a ki a beigtatáson részt venne.

Ezeket éppugy közmegegyezéssel kell súj-

tani, mint azt a szárandó darabont alakot, a kit néhány szedett vedett alak beigtat.

Meg kell csinálni az új főispán és esetleges talpnyalói ellen a társadalmi bojkottot. A bérkocsis ne fuvarozza, vendéglőben-kávéházban ne szolgálják ki, látogatását ne fogadja senki, ha valakivel szóba akar állani, fordítson neki hátat.

Ha akad bérkocsi, akis fuvarozza, büntetésül a közönség ne használja kocsiját. Ha akad vendéglő, kávéház, ahol kiszolgálják, a közönség ne tegye be többé oda a lábát. Ha valaki szóba áll vele, a közönség kerülje azt, mint a belpoklost.

Szóval lehetlenné kell tenni a darabont-bandát mindenképpen.

Megint kötekedő kedvében van a rikkanclap és támadja a függetlenségi párt vezéreit azon alkalomból, hogy a közigazgatási bizottságban megüresedett 5 helyre 4 függetlenségi és csupán 1 újpárti bizottsági tagot jelöltek és választottak meg.

Hát ez az eljárás már nem is kötekedés, hanem szemtelenkedés. Hiszen a függetlenségi és 48-as párt árulást követelt volna el önmaga ellen, ha számarányának megfelelően nem foglalja el az öt megillető, még pedig jogosan megillető helyeket. Ha

az új párt lenne többségben, bizonyára ez a párt is így tett volna.

Persze, rikkanoséknak fogalmuk sincs a párt hűségéről, a többségi elv méltányos gyakorlásáról, stb. Igazán kíváncsiak vagyunk már arra, hogy az új párt vezetőségének a helyesléssel történnek-e ezek a piszkos, alattomos támadások? Annál is inkább szeretnők ez tudni, mert az új párt, amely keletkezése óta nagyon is igénybe vette a függetlenségi párt jóindulatu támogatását, gyanus hallgatásba merült a városatyaválasztás óta, a mikor e párt számos (pedig nem oly sok van!) tagja a legutóbb árulást követte el.

Helyesli e hát ez orvtámadásokat az új-párt vezetősége? A nyilvánosság előtt vetjük fel a kérdést, ugyanott várjuk el az őszinte, egyenes választ is!

A póttartalékosok.

Irta: Bakonyi Samu.

A válság kalendáriuma egy szomorú dátummal ismét megszapordott. December 27-én kellett azoknak a polgároknak, akik egy, értelméből, céljából kiforgatott rossz törvény gonoszlelkű alkalmazása miatt a katonai kormányzat szorultságának áldozatai, a ka-

A gyári lány.

Irta: Révész Ferenc.

Féldoldalt fordította a fejét s így szólt: . . .

— Tudja, kedves nővér, hogy mi az a „gyári lány“?

— Az apáca óvatosan feljebb emelte a párnákat, mialatt a beteg félig ülő helyzetbe jutott. Megsimogatta beesett, halvány arcát, rámosolygott, aztán visszahúzott az ágy mellett álló székre.

— Azokat a lányokat hívják úgy, kedves nővér, akik nagy nagy gyárakban dolgoznak; gép mellett, vagy kézi munkát.

— Pesten nagyon sok gyári lány van, kedves nővér.

— Én öt esztendő óta vagyok gyári lány.

— Legutóljára egy dobozgyárban dolgoztam. De dolgoztam már dohánygyárban meg szappangyárban is.

— Tudja, kedves nővér, hogy miért jártam már annyi sok helyen?

— Mert mindenütt előbb-utóbb szépek találtak.

— Ugy-e, kedves nővér, maga nem

tudja, hogy milyen nagy baj a gyári lányra ha szépek találják?

— A dohánygyárban a munkavezető talált szépek.

— Csütörtökön megmondta, hogy szép vagyok, — szombaton este, a heti béremmel együtt a munkakönyvemet is kiadta.

— Édes apám, a ki gépgyárban dolgozik, nagyon összeszidott, a mikor megtudta, hogy elbocsátottak.

— Anyám sirva fakadt. Nagyon rá volt szorulva a keresetemre szegény.

— De szerencsém volt.

— Egy hét múlva már a szappangyárban dolgoztam.

— Itt a gyáros talált szépek . . .

— Szombat délből, az egy órai ebéd-szünet alatt behívt az irodába s megmondta, hogy szép vagyok.

— Este már megint kezembe volt a munkakönyvem . . .

— Anyám azt mondotta, hogy nagyon rossz lány vagyok, sehol sincs maradásom; és keservesen sirt.

— Apám, aki szokása szerint szombat este, hazajövetkor betért egy pár pobár pálinkára, — mivel hogy a szegény embernek úgy sincs egyebe, mint az a korty ital, a

mit szombat estenkint leönt — megrázott a hajamnál fogva és a fülembe kiáltotta, hogy „kisasszonyt nem tartunk!“ Keresni, vagy — mars! Kívül tágasabb!

— Megint szerencsém volt.

— Hétfőn már a dobozgyárban dolgoztam.

— Itt csupa lánymunkás dolgozott. Még a munkavezető is lány.

— Főnök nem is volt; agyár egy társaságé.

— A munkások kifizetését egy hivatalnok látta el szombatunkint.

— No, gondoltam, itt akár örök életre is elmaradhatok.

— Három hónap múlva nagy öröm ért: megjavították a fizetésemet.

— Anyám összeeséskolt, amikor a keresetemet átadtam neki; apám meglegedetten morgott.

— Két hónapra rá megtettek csoportvezetőnek.

— Ez nagy dolog ám, kedves nővér!

— A csoportvezető már nem megy közönséges munkásszámba. Nem óránként, hanem hetenkint fizetik!

— A hivatalnok, aki szombatunkin

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mínt hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerár-
ban. — Ára üvegenként 4.— korona.

szárnyákba bevonulniok. Pedig ezek a polgárok életük rendjét már ahhoz állapították meg, hogy a sorozáson a póttartalékba jutottak s nagyrészt önálló existenciát, sőt igen sokan családot is alapítottak. Most aztán vége a kenyérkeresetnek s télviz idején keresheti a jó emberek könyörületét a magára hagyott gyámoltalan asszony, aki talán csecsemő-porontyától dologba sem állhat, még ha valamiféle munkához jutna is.

Imhol tehát én szenvedő népem, így kezdődik az a megígért beláthatatlan nyomor. De a kaszárnyauralom pusztítása nemcsak ennyiből áll. Akik a törvény eredeti rendeltetésének vakmerő meghamisításával a királyt félrevezették s ama gyászos behívó-parancs aláírására rávették, a törvénytaposásban és lelketlenségben még tovább mentek. Azt is elrendelték, hogy ezen a napon be kell vonulni azoknak is, akik a behívót bármi okból kézhez nem vették is. Aki pedig be nem vonult, az szerintük katonaszökevény, a kit, ahol érnek, elhurcolhatnak és börtönbe vethetnek.

Hogy az embertelenségnek és ostobaságnak ez a tobzódása hány ember életét rontja meg, azt csak akkor fogjuk megtudni, ha az elmaradt póttartalékosok névjegyzéke megállapítható lesz. Az alkotmányellenes kormány és az alkotmányvédő törvényhatóságok éles harcában ezer meg ezer magyar ember kerülhet az önkényuralom kezére, amely aztán az ártatlan egyeseken siet majd a jogaiért küzdő nemzet ellentállása miatt bosszút állani.

Mert nagy ám ennek a rebellis nemzetnek a büne. Megfogyatkozott miatta a dicsőséges császári és királyi hadsereg. Azt akarta, hogy ez a hadsereg egy kicsit az övé is legyen. Csak annyit akart, hogy a fiainak magyarul parancsoljanak és mert a legfőbb hatalom ezt a követelést teljesíteni nem akarja, a nemzet viszont eltökélte ma-

gát és nem ad több katonát. Joga van hozzá. Törvényes joga. Alkotmányunknak sarkalatos biztosítéka az ujoncok megtagadásának vagy megajánlásának szabadsága és a megajánlás feltételeinek megszabása.

Bécsben azonban csak addig tisztelik a magyar nemzet jogait, míg a „monarchia“ egységének agyrémeit nyilvánvalóvá nem teszik. Amint egy törvénybe iktatott jogunk, tényleges gyakorlatára szántuk el magunkat, azonnal kitűnik, hogy ezt a nyakas nemzetet még a közös hadsereg vasabroncsával sem lehet ama képzeletbeli egységbe szorítani. De nem azért van a császárnak magyar szolgája, hogy ezen a szorult állapoton segíteni ne tudjon.

Nem akar az országgyűlés ujoncot adni? Nem is kell. Hozott ez az országgyűlés, mikor a nemzetet európai összejöttközéssel és más hasonló jókkal ijesztgették, 1888-ban a katonai kormány mézes-mázos hazudozásaira olyan törvényt, hogy ha az országot és a trónt veszedelem fenyegeti, a királynak még az általános mozgósítás előtt joga legyen a tartalékos és póttartalékos katonákat fegyver alá hívni.

A törvény indokolása és egész tárgyalása, magának a mostani ügyvivő miniszterelnöknek akkori honvédelmi miniszteri minőségében tett nyilatkozata szerint kétségtelen, hogy az 1888. XVIII. törvénycikkben megadott kivételes királyi jog gyakorlása ehhez és legfeljebb még ahhoz az esethez volt kötve, ha valamely pusztító járvány vagy más okból megromlott népesebb viszonyok miatt a megszavazott ujonclétszám ténylegesen kiállítható nem lenne.

De az az elképzelhetetlen eset, hogy a tüzetesen meghatározott indokokból alkotott törvényt valaha az országgyűlés ujonc-megajánlási jogának a kijátszására fogják felhasználni, valóban

senkinek eszébe nem jutott. Ilyen esethez akkor sem a többség, sem az ellenzék nem gondolhatott, hiszen az alkotmányra esküt tett a király és az alkotmány ezen biztosítékát a kiegyezési törvény is félreérthetetlen világossággal megújította.

És ime, amire senki sem gondolt, most egyszerre tömérdek nyomor és szenvedés kezdetének a keretében mégis bekövetkezett. Szomorú bizonyosság arra, hogy ez a nemzet a hatalomnak engedett jogokban soha sem lehet eléggé óvatos és bizony jól tette volna, ha a bécsi kivágásokat bolond bizalma helyett régebben is okos gyanakodással fogadta volna.

Most pedig, amikor a kóválygó békemadarak megint elkezdik kevés jóval biztató röpködésüket, miközben annyiszor megcsalódott jóhiszemű bizodalunk áldozatai mögött a kaszárnyák kapui bezárulnak, jó lesz az állítólag készülő béke legelső feltételei közé iktatni az 1888-iki hibának orvosítását és az alkotmány kijátszására alkalmas törvény eltörlését, nemkülönben a nyomorba döntött családok és egyesek törvényes és teljes kárpótlását. Csak így enyhíthetjük ezen szomorú dátum következményeit és csak így vehetjük elejét annak, hogy a nemzet legelső életbevágó jogát a vele harcba szállott hatalom kénye kedve szerint megtagadja.

Az ünnepek után.

Sópörjük össze a karácsonyfa alatt levő hulladékokat, az ünnepi lakoma maradékait hordjuk ki, a szivarhamut, az üres üvegeket takarítsuk el, szellőztessük a dohányfüstös szobákat, aztán térjünk megint vissza a szürke, nagyon szürke és mégis olyan nagyon küzdelmes hétköznapiságba, a mely az első pillanatban elárulja, hogy a pax után való nagy sóvárgás, bizony csak betöltetlen vágy marad, a melyet előbb küzdelemmel, nagy küzdelemmel kell kiérdemelni.

kifizetett, azt mondta, hogy azért lettem csoportvezető, mert nagyon ügyes vagyok.

— Pedig nem is voltam olyan nagyon ügyes, kedves nővér. Volt ott nálamnál sokkalta ügyesebb akárhány, a régi munkás lányok között.

— Nem is azért lettem én csoportvezető.

— Nem találja ki, kedves nővér, hogy hát mégis miért? Pedig olyan könnyű!

— A hivatalnok, aki kifizetett, szépeknek talált...

— A legközelebbi szombat este megmondta.

— A kifizetésnél engem hagyott legutoljára, aztán elkísért. Egészen hazáig.

A beteg elhallgatott. Elvonta tekintését az apácáról s belebámult a levegőbe. Arcát gyöngye pir borította el, szeméi felragyogtak, ajkai megremegtek. Halkan, átszellemülten tolytatta:

Milyen szépen tudott beszélni! Azt mondta, hogy én nem vagyok olyan, mint a többi munkáslány... Hogy egészen más-milyen vagyok... Olyan vagyok, mint egy angyal. Azt mondta.

— En lesütöttem a szememet. Rá nem néztem volna a világ minden kincséért se!

— De hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem esett jól. Istenkém hát melyik lány-

nak nem esik jól ha azt mondják neki, hogy különb mint a többi.

— Isten látja lelkemet, kedves nővér, hogy nem vagyok hiu, meg aztán nagyon jól tudtam, hogy én épen csak olyan vagyok mint a többi, de megvallom, hogy neki elhitem! Senkinek se hittem volna el, de neki igen!

— Azt is elhitem neki, hogy szeret! Mert azt is mondta! Sokszor mondta! Nagyon sokszor!

— Nyolc napig minden este haza kísért.

— A nyolcadik napon, szombaton este, találkát kért tőlem másnapra.

— Sirva fakadtam és beszaladtam a kapun.

— Egy hét múlva azt mondta, hogy az üzlet rosszul megy, s az igazgató el akarja bocsátani a munkások egy részét. Órá bizta, hogy kit küldjenek el.

— Megértettem...

— Haza mentem és azt mondtam az anyámnak, hogy elbocsájtanak. Keservesen zokogott.

— Apám részegen jött haza és amikor megtudta, hogy elbocsájtanak, azt mondta, hogy eudar vagyok, pofon ütött s kikergetett a szobából.

— Egész éjjel a konyhába virrasztottam és sirtam.

— Szombaton elbocsájtottak 20 munkás lányt.

— Én munkavezető lettem; s a fizetésem a duplájára emelték fel...

— Öt hónapig voltam aztán még a gyárban...

— Aztán megtettem, amit tettem... Hiszen tudja, kedves nővér?

— Nem akartam lány fejjel anyává lenni!

A beteg lehanyatlott a párnára s hagyta alágördülni a szeméből kicsordult két könnycseppet.

Néma osend állt be.

Végre megszólalt az apaca:

— És a fiatal ember?

A lány ránézett könnyes szeméiv irgalmas nővérré.

— Ő küldött ahhoz az asszonyhoz...

Elhallgatott.

Belanézett a kályha tűzébe, bágyadt mosoly futott át ajkain s folytatá:

— Aztán, amikor belebetegedtem, elküldte a munkakönyvem, meg a két heti béremet...

Újévi ajándékul

Lejebb órák, legszebb ékszerek olcsóbban mint bárholcsakis **Kurián Gyula** órás és ékszerész-nél beszerezhetők Piac-u. 42. (Lamprecht-palota).

Békesség e földön a jó akaratú embereknek.

Hogy sóvárog minden ember a béke után, de hogy is mondja csak az árulóvá lett brigadéros: Nem kell nekem a paradicsom békéje sem, hogyha ott is német plundrákat kell viselni.

Nem, gyalázatos béke nem kell senkinek a hazában!

Olyan béke, amelynek ára a magyar nyelv joga, olyan béke, amelynek eredménye az, hogy az alkotmány keretein kívül eső felségjogok plántáltassanak bele közjogunkba, olyan béke, amely egyértelmű volna a nemzet megalázásával, jogainak megtagadásával, olyan béke, amely azt eredményezné, hogy nemzetünk soha saját vére felett ne rendelkezessen, amely megvonja a nemzet jogát attól, hogy gyermekeit saját jelvényei alatt küldhesse a harcba; olyan béke, séncionálná azt az eddigi szokást, hogy a nemzet pénzén és vérén fentartott nagy hadseregre azt mondhasák, hogy nem a nemzeté, hanem „enyém” — hogy abban a hadseregben a magyar nemzeti eszmékkel homlok egyenest ellenkező szellemet plántálhassanak és növeszthessenek nagyra, hogy ezt a hadsereget hatalmi szóra, akár a magyar nemzet ellen felhasználhasák — ilyen béke akkor sem kell, ha ez a paradicsom békéje volna is.

Bár hogy öröklődjenek is Széll Kálmán és Lukács László. A korona és nemzet két teljesen szembenálló álláspontját áthidalni, kiegyeztetni semmiféle formulával, semmiféle paktummal nem lehet!

Taktikázni, ideig örág huzni, halasztani a katasztrófa bekövetkeztét újabb formulákkal, újabb paktumokkal esetleg lehet, ez azonban a kérdésnek csak elodázása, de nem megoldása s menüel később tör ki a katasztrófa, mennél jobban késleltetik a rákos kahalxiát kengetésekkel meg ráclvasással, ahelyett, hogy operatív uton a rákos sebet teljes kivágásig — annál föltarthatatlanabb, annál gyorsabb lefolyású lesz az egész szervezet felbomlása.

Hogyha pedig ez a bomlási processus egyszer megindul, sarokba vághatják akkor már műtőszereiket a doktorok, nem segít akkor már Eisenbart radikális gyógymódja sem!

Most az ünnepek alatt csend volt a politikai világban. A politikai vigécek nem járták Bécsset, a Fejérváry Géza báró szalonkocsija sem járta a bései budapesti sinpárt, pihent a küzdelem.

De ez nem volt béke — ez a vihar előtti balsejtelmekkel telt csend, amely után a szenvédélyek vihára annál nagyobb erővel tör ki. És ez így van jól, mert megoldásra csak vihar vezet, paktum, formula ezt a helyzetet meg nem oldja.

Kiállítás Romániában

Románia jelentős lépésre határozta el magát akkor, mikor kimondotta, hogy a nyár folyamán nagyborszábasu mezőgazdasági, ipari és közművelődési országos kiállítást rendez. Romániának ez az elhatározása azért is nagyjelentőségű, mert amikor a kiállítással kapcsolatban megünnepli az ország három kiválóan fontos történelmi mozzanatának évfordulóját, ugyanakkor meghívja a nyugati államokat is, hogy bemutathassák azt is, hogy ezen országnak nemcsak multja van, hanem mezőgazdasága, ipara és közművelődése is figyelemre méltó.

Románia ez alkalommal fog bemutatkozni legelőször a nyugatnak, mint életképes ország, mely megmutatta, hogy pár évtized alatt mire képes. Megmutatta azt, hogy népét rohamos léptekkel vezeti a gazdasági jólét felé, a nemzeti műveltség terén pedig egyenesen bámulatos eredményt tud felmutatni. A jelzett irányokban felmutatott eredmények már is megszerzték Romániának a nyugati nemzetek rokonszenvét, melynél fogva a Balkán félsziget békéjének fentartásában bizonyára fontos szerepre lesz hivatva.

Románia felvirágzása reánk magyarokra nézve különösképpen is nagyfontosságú. Nekünk nemcsak egy lendületnek

indult keleti ország, hanem ennél sokkal több: közvetlen szomszéd, melynek sorsa politikailag nagyrésztben összefügg Magyarországéval, mint összefüggött nagyon sokszor a multban.

De kiváló jelentőséggel bír Románia országos kiállítása reánk nézve, továbbá nemcsak az ország történelmi multjánál és földrajzi fekvésénél fogva, hanem más tekintetben is. Ugyanis Románia hosszú századok hagyományainál, továbbá a székelység kivándorlásánál fogva mindig sűrű gazdasági összeköttetést tartott fenn velünk. Legjobb piaca volt, legkiválóbb igrágainak, még az utóbbi évtizedek alatt is, mikor szívós munkával és óriási áldozatokkal, már számtalannal belső ipari tudott teremteni magának. Ma is átlag évenként 18 millió értékű árut vásárol Románia Magyarországtól.

Románia, ugy látszik, méltányolja is Magyarország jelentőségét, mit azzal is bizonyít, hogy felhívta a magyarországi iparosokat a Bukarestben rendezendő országos kiállításon való részvételre.

Bár Magyarország ezen kiállításon hivatalosan nem vett részt, annak kiválóan nemzeti jellegénél fogva, mégis örvendetes jelenségnek itéljük, hogy a Magyar Gyár-iparosok Szövetsége már mozgalmat indított az iránt, hogy azok a termelők, kiknek termékei a kiállítás nemzetközi osztályának keretébe tartoznak, résztvegyenek a kiállításban és az ott várható nemzetközi versenyben méltóan állják meg helyüket. A bukaresti kiállítás magyar osztálya tehát már biztosítva van, sőt a magyar csarnoknak nemcsak a helye van kijelölve, hanem az építési tervek is elkészültek. Így tehát az is biztosítva van, hogy a magyar kiállítók nem lesznek szétszórva, hanem együttesen fognak kiállíthatni, mi által Románia megfelelő képet alkothat a magyar ipar valódi jelentőségéről. Hiszünk, hogy a magyar gyári termelés a román közönség milliói előtt hatalmas nyugati versenytársainkkal szemben, becsülettel fogja megállani helyét.

SZÍNHÁZ.

Bérlet 76. szám (A.)

Debrecen, péntek, 1905. dec. hó 29-én:

MISS CHIPP.

Énekes vigjáték.

S Z E M É L Y E K :

Miss Chipp	— — — —	Szabó Irma.
Jack	— — — —	Szakács Andor.
Jeffrey Jefferson	— — — —	Békés Gyula.
Lord Watherly	— — — —	Deéssy Alfréd.
Sipy	— — — —	Kondor Ernő.
Harry Watson	— — — —	Krasznay Ernő.
Morin	— — — —	Polgár Sándor.
Pál	— — — —	Ternyei Lajos.

Holnap, szombaton, december hó 30-án:

A történelmi ciklus (király drámák) második előadása:

Dalma.

Eredeti szomorujáték.

Zilahyné ünneplése. Kiténtető formákban nyilatkozott meg a debreceni színházlátogató közönség szeretete és nagybecsülése tegnap este Zilahyné S. Vilma iránt abból az alkalomból, hogy huzamosabb ideig tartó betegsége után újból fellépett a debreceni színpadon. Paulus Conte szubtilis zenéjü bájos egyfelvonásosában a Szenes legény, szenes leányban énekelte és játszotta el Terézt folytonos és meg megújuló ovációk közt. Színreleptekor elementáris tapsviharba tört ki a zsufolásig megtelt nézőtér s valóságos elhalmozták virág ajándékokkal. A közönség ezüst koszorúval lepte meg, a város és a C. berlők virággal kedveskedtek a művésznőnek, aki ezen kívül több virágokrókat, virágállványt s két

virágzó orgonabokrocskát is kapott. Ez alatt pedig folyton tartott a taps, míg a magából számszámra szórták a Zilahynét dicsérő üdvözlő versecskéket. Az igaz, hogy Zilahyné pompás kedvében is volt. Hangján, — mely most is ezüstösen csengett, — a bátóság semmi nyomot nem hagyott s játékanak elevenesége, ötletességének frissesége arról győzött meg mindenkit, hogy betegsége teljesen kiheverte. Igen jó partnere volt Ternyei Lajos s hozzájárultak az est teljes sikeréhez alakításaikkal Békés Gyula és Polgár Sándor. — Ezután Berczik Árpád Bákirálynő című egyfelvonásos vigjátéka került színre, melyben Zilahy Gyula gazdagította kiváló művészi sikereinek számát egyetlen. Feltűnt egy epizód alakban Deéssy Alfréd burleszk allűrjeivel, a melyek bár a vigjátéki tonushoz kissé kitértek voltak, de mulattatták a közönséget. A két apróság jelentős sikere révén az előadást bizonyára megismélik.

Dalma. A Zilahy által rendezendő történelmi ciklus egyik legkiválóbb darabja, Jókai Mór koszorus drámája kerül holnap színre. Az előadás iránt különösen a tanuló ifjuság körében nagy az érdeklődés.

Miss Chipp. Ez a szenzációsan hatásos színmű kerül ma színi, melynek hipnotikus jelenetei bizonyára most is nagy közönséget fognak a színházba vonzani már csak Szabó Irma pompás alakításának révén is.

A törvénytelen megfőnök.

Domahidy Elemér felmentése.

Az új főispán kinevezése.

A hivatalos Budapesti Közlöny mai száma tényleg meghozta a rég várt, de cseppet sem óhajtott meglepetést: az új megfőnököt. Kristóffy belügynök hozzánk is elhintett egyet utálatos brávó-petéiből, bár sejtette, hogy Debrecen szab. kir. város és Hajdúvármegye törvényhatósága annyira megtörhetetlen, hogy még az erőszaknak sem igen enged.

Tehát kaptunk mi is újévi ajándékot: főispánnak nevezett valakit, akinek kinevezéséről szóló „legfelsőbb” királyi kézirat a következő:

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére, Kovács Gusztáv kir. tanácsos, pénzügyigazgatót Debrecen szab. kir. város és Hajdúvármegye főispánjává kinevezem.

Kelt Wallseeben, 1905. december 26-án.

Ferencz József s. k.

Kristóffy József s. k.

Nagyon természetes, hogy evvel kapcsolatosan megjelent a hivatalos lapban Domahidy Elemér felmentése is. Domahidynak nem lévén „érdemei”, melyet a kamarilla honorálhatott volna, tehát nagyon szürke és szokásos elismerés lett az osztályrésze. Domahidy felmentésére vonatkozó királyi kézirat a következő:

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére Domahidy Elemért Hajdúvármegye és Debrecen szabad királyi város főispánját ezen állásától buzgó szolgálatainak elismerése mellett, saját kérelmére fölmentem.

Kelt Wallseeben, ezerkilencszázöt, december huszonhatodikán.

Ferencz József s. k.

Kristóffy József s. k.

Kovács Gusztáv az ismeretlenség homályából bukkant elő és egyetlen érdeme

4
az, hogy jó nyugdíjra számítva Kristóffy uszályhordozójává szegődött. Helyettes adó felügyelő volt eddig a szerencsésen, szánalmas flótás, aki felesérelte nyugalmas hivatalát és az alkotmánytíró kormány felfogadott közegévé szegődött.

Akik ismerik Kovács Gusztávot (ezek azonban nagyon kevesen vannak) erőszakos, minden gazságra képes embernek tartják, aki ugyan arra gyáva, hogy személyesen menjen a harcba, de ha 40-50 esendőt érez maga mellett, akkor bátran viselkedik.

A városházán nyugodtan fogadták az új főispán kinevezésének hírért, ugyszintén a megyeházán is. A hazafias törvényhatósági tisztviselők el vannak tökéltve, hogy minden tekintetben a közgyűlés határozatait hajják végre és a főispánt törvényesnek el nem ismerik, beigtatásánál nem vesznek részt, sőt beigtatását tőlük telhetőleg megfogyják akadályozni.

Sem a városházán, sem a megyeházán hivatalos helyiséget nem bocsájtanak rendelkezésére.

Kovács József polgármester ma délután végre fogja hajtani a múlt közgyűlési határozatot és néhány bizottsági tag közbenjöttével lepecsételteti a közgyűlési terem ajtaját és a pecsétek őrzésére fegyveres hajdukat rendel ki.

Egyébként az alkotmányvédő bizottság ma délután ülést tart, amelyen megbeszélék az új darabont-bérenc „fogadtatásának” részleteit.

Kovács Gusztáv, mint megbízható helyről értesülünk, holnap este hét órakor fog megérkezni Debrecenbe és feltűnés nélkül akar besurranni jövődó gazságainak színhelyére. Azonban résen leszünk.

H I R E K.

Városi közgyűlés.

Csütörtökön tartotta rendes, havi közgyűlést Debrecen város köztörvényhatósági bizottsága. A közgyűlés szürke tárgysorozata nem keltett nagy érdeklődést, csupán Márk Endre azon kijelentése okozott csak némi feltűnést, hogy felebbez a városatyaválasztások ellen. A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Kovács József polgármester üdvözölte a megjelent bizottsági tagokat s bejelenti, hogy a főispán távollétében őt terheli a kötelesség, hogy a közgyűlésen elnököljön. A polgármester havi jelentését vita nélkül tudomásul vették.

A kereskedelemügyi miniszternek két leiratára, amelyek egyike a város belterületén levő közutak forgalmi biztonságáról és a műtárgyak megvédéséről alkotott szabályrendelet, másika pedig a kövezetvámra vonatkozó szabályrendelet módosítására nézve tesz megjegyzéseket. A referensek előadása nyomán vita nélkül hozzájárultak a tanácsai javaslatához.

A névszerinti szavazások során másodizben szavaztak a József kir. herceg u. 67. sz. ház utáni ondódi föld eladása, — özv. Keckés Sándorné nyugoti u. 20. sz. házastelkének megszerzése, s harmadizben a debreceni 3 ik honvédgyalogezred részére házi lövölde céljaira szükséges libakerti föld megvétele tárgyában. A másodizben tartott név-

szerinti szavazások, miután a bizottsági tagok az abszolút többségnek megkívántató számban nem voltak jelen, eredményre nem vezettek, míg a honvéd gyalogezred lövöldejére szükséges libakerti föld megvétele végérvényen.

A tanács előterjesztést tett arra, hogy Kónya Lajos és nejeinek csapókereti ingatlanait utcanyitás céljából vegyék meg.

Ezzel a tárggyal szorosa kapcsolatos, amennyiben mindkettő a városrendezés fontos célját szolgálja, Csontos Testvérek azon kérelme, hogy a város ipari telep céljaira engedjen át nekik az ispotály-lapason mintegy 300 négyyszögöl telket.

Mikor annak idején ezek a tárgyak a jog és pénzügyi bizottság előtt voltak véleményezés végett, a bizottság annélkül, hogy a kérelmek fölött érdemben határozott volna, irányt adóan azon fontos határozatot hozta, hogy a városi tanács keressen és találjon utat-módot arra, hogy az ispotály-lapason levő telkek mikép volnának értékesíthetők legelőnyösebben a város rendezés szempontjainak figyelembe vétele mellett.

Kónya Lajos és neje ingatlanokat 8000 koronáért hajlandók a városnak átengedni. A jog és pénzügyi bizottság az ajánlatot elfogadhatónak tartja, de csupán a városrendezési szabályrendelet figyelembevételével, a mely ilyen esetben a vételarat az illető kerti birtokosságra arányosan kiveti. A tanács javaslatát megegyezik a jog és pénzügyi bizottság indítványával.

Márk Endre felveti a kérdést, hogy ez az eset ingatlan, vagy törzsvagyon szerzése-e ez, avagy az utcarendezés szempontjából kivételes intézkedések hatálya alatt áll?

Csóka tanácsnok az előadó felvilágosításként kijelenti, hogy a megveendő ingatlanokat semmiképen sem lehetne törzsvagyonnak tekinteni.

Ezen felvilágosítás után a közgyűlés határozattal emelte a tanácsai javaslatot.

A Csontos testvérek kérelmével kapcsolatosan az ispotály-lapos rendezése is szóba került. A tanács javaslatára erre nézve az volt, hogy az ispotály-lapason pusztán házastelkek szakittassak ki a szabályozási szabályrendelet alapján és bocsájtsanak nyilvános árverésre. A közgyűlés ilyen értelemben határozott.

A közigazgatási bizottságból szabályszerint kilépő tagok helyét töltötték be titkos szavazás útján elsősorban.

Kiléptek a bizottságból: Márk Endre, Pálffy Gábor, dr. Fejér Ferenc, Szilágyi Imre, Szabó Kálmán.

Ezek helyébe tagjai lettek az 1906 és 1907. évekre a közigazgatási bizottságnak nagy szótöbbséggel: Kiss Albert, Pálffy Gábor, dr. Fejér Ferenc, Szabó Kálmán, Somogyi Pál.

Az igazoló választmány tagjainak megválasztásánál a kilépő tagokat, dr. Nagy Zsigmondot, K. Tóth Kálmánt, Simonffy Imrét, Sinka Sándort és Márk Endrét újra jelölték. — Mielőtt az elnök polgármester szavazást rendelhetett volna el, — felállott Márk Endre is kijelentette, hogy a jelölést nem fogadja el, ezért helyette Juhász Ignác indítványára dr. Kocsár Gábort küldte be ötödik tagnak az igazoló választmányba a közgyűlés.

Hosszasan vitatkoztak ezután arról is, hogy mikép kellene a főispánt az igazoló választmány folytonos működésének biztosításaként azon teendőjére szorítani, hogy a választmány elnökét és három tagját, mielőbb nevezze ki. Ez tudnillik a főispánnak törvénybiztosította joga. A polgármester azt javasolta, hogy a közgyűlés keresse meg eziránt a főispánt. Juhász Ignác viszont elkerülni akarná, hogy a közgyűlés, mint ilyen, — a mai törvénytelen kormány bi-

salmi emberével érintkezzen. Végül megállapodtak abban, hogy a közgyűlés megbizta a polgármestert, hogy az igazoló választmány elnökének és három tagjának mielőbbi kinevezése iránt saját hatásköréből kifolyólag tegye meg a szükséges lépéseket a főispánnál.

Az állandó bíráló választmányának kilépő tagjait, Juhász Ignácot, Márton Imrét, Komlóssy Arthurt, dr. Bacsó Dezsőt, dr. Tüdös Jánost újra megválasztották, ugyszintén a számonkérőszékeknek is Juhász Ignác és Komlóssy Dezső lettek újra a tagjai.

Miután a közgyűlés tárgysorozatán ezután már jelentéktelen ügyek szerepeltek, a közgyűlésnek fél hat órára vége is lett.

— **Kiss Aron püspök beteg.** A tiszántúli református egyházkerület agg püspöke, Kiss Aron már napok óta ágyban fekvő, súlyos beteg. Az ősz egyházfőnek valamilyen régiebb keletű igen komplikált baja van, mely azonban, tekintve a gondos ápolást és lelkiismeretes gyógykezelést, hihetőleg nem válik veszélyessé s így mihamarabb visszanyeri egészségét. A beteg püspököt Láng és Ujfaluzy orvosok gyógykezelik.

— **Ülés az egyháznál.** A debreceni ev. ref. egyház gazd. bizottsága e hó 30-án d. u. 3 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: Folyó ügyek.

— **Az országos református tanár egyesület választmánya** ma délelőtt a reform. kollegium tanácstermében szépen látogatott gyűlést tartott. Különös elismeréssel említtük meg, hogy messze vidéki iskolák tanári karai is képviseltették magukat, a mi e mostani loos-pocs időben nem kis áldozat a megjelent tagok részéről. Dóczy Imre, az országos egyesület elnöke meleg szavakban üdvözölvén a megjelenteket, mélyre ható fejtegetések kíséretében nyitotta meg az ülést. A tárgyalás főbb pontjai a következők voltak. 1. A gymn. VIII. osztálya számára protestáns szemlemben megírandó tankönyv elkészítésével Kis Lajos hírneves református történettanárt bízta meg. 2. A hasonló szellemű magyarolvasó könyvek szerkesztésével megbízott tanfériak beterjesztik az első osztály számára szánt olvasó könyv kéziratát. Örömmel fogadják s a központi igazgatóság gondjává teszik, hogy a könyvet oly időben nyomassák ki, hogy azt már a jövő iskolai évre használatba lehessen venni. 3. A folyó évi közgyűlést aug. 27. 28. napjain Sárospatak meghívására ott fogják megtartani. 4. Apróbb ügyek megbeszélése után Dóczy Imre a vallás- és közokt. miniszterium mostani vezetője által a napokban meglepetészerűleg közrebocsátott érettségi vizsgálati utasítás ügyét hozta szónyagra. A közokt. tanács a érettségi színvonalát emelni akarta, a miniszteri rendelet pedig az eddigi színvonalat jóval lejjebb szállítja. Szerinte a rendelet törvénybe is ütköző s így a tanári körök szó nélkül nem hagyhatják. Tétéles törvény mondja ki, hogy bizonyos tárgyak, pl. a görög nyelv, feltétlenül szükségesek arra, hogy valaki az egyetemek és más főiskolák összes szakaira való lépésre jogosítást kaphassanak. De emellett a gymnasium és reáliskola közt a választalat még magasabbra emeli, — mint a minő volt. — A miniszter rendelete indokolatlan és menthetetlen. Ennélfogva szükségesnek tartja, hogy a most együtt levő választmányi ülés emelje fel tiltakozását e flagrns törvénysértés ellen. A választmány ily értelemben egyhangulag óvást emel a törvénytelen miniszter törvénytelen rendelete ellen.

— **Zoltay muzeum-őr.** A városi muzeum megnyitáskor látták már, hogy annak felügyeletére és a muzeumnak aján-

Vb. Adler Simon **Csődtömögárui** férfi ruha szövetek, posztók, nőruhaszövetek, kendőbélések, női- és férfi-fehérművek, barchet

kreton batiszt és vásznak

rendkívül olcsó áron **árusítanak el.**

DEBRECEN, KOSSUTH-UTCZA 2. SZÁM. pénzügyigazgatósági-palota

dékozott tárgyak szakszerű elhelyezésére legalább két muzeumi öre van szükség. Pilykén Péter Gábor mellé kinevezték muzeumi örré Zoltai Lajos városi segédlevéltárost is ideiglenesen mindaddig, míg a ki nevezést a közgyűlés megerősíti. A bizottsági közgyűlésen történt meg ez a megerősítés, s így a mai naptól fogva állandó muzeumi örré Zoltai Lajos.

— **Esküvő.** Gyarmathy János birtokos és városi bizottsági tag bájós leányát, Mariskát a hó 30-án csütörtökön délután 3 órakor vezeti oltárhoz Borostyán Jenő.

— **Feljelentett háztulajdonosok.** A rendőrség szigorú utasítást kapott, hogy feljелеtse mindazon háztulajdonosokat, a kik nem tartják tisztán házuk előtt a járdát. Természetesen az illetők illő bírságban részesülnek. A közönség köréből is érkeznek feljelentések a hányag háztulajdonosok ellen, a kik se a köztisztaságra, se a közönség testi épségére nincsenek tekintettel.

— **Tolvaj vendég.** Kis Sándor Csapó-utca 19. sz. s. lakosnál látogatásban volt a délelőtti órákban Szilágyi Gyula nevű lakatossegéd. A házigazda pár pillanatra magára hagyta a vendéget, aki azután eltávozott. Azután vette csak észre a gazda, hogy a szekrényéből eltűnt a 75 kor. értékű női aranyóra, a 19 koronás ezüst órája és 36 korona értékű három köves aranygyűrűje. Miután a szobában más nem jár, alapos a gyanúja, hogy a lopást a vendég követte el, akit azalatt, míg ő kiment a szobából, a házban lakók láttak is a szekrényben kotorászni.

— **Az új táblaelnök pozsonyi bucsuja.** Porubszky Jenő pozsonyi ítéltáblai tanácselnöknek a debreceni ítéltábla elnökévé történt kinevezése alkalmából a pozsonyi ítéltábla tagjai január 5-én este 8 órakor a „Zöldfa” szálloda éttermében bucsuestélyt rendeznek. Az új ítéltáblai elnök január közepén költözik át Debrecenbe.

— **Élő babák.** Ma délután hangos a Bika szállóba nagyterme attól a harminc babától, kik a holnap megtartandó jótékony négyzet estélyén hivatalosan a legszebb párisi baba kereskedést ábrázolni. Harminc mosolygó babaarc boldogan sugárzik az örömtől — hogy milyen jó is lesz holnap este a Paprika Jancsi színházban gyönyörködhetni és most a próbán ennek öröme bizonyára szépen engedelmeskednek Letzter bácsinak aki jóakarattal mutogatja nekik, hogy így kell a kezeskét tartani, így a kis lábakat és adja utasításait a mamáknak, hogy nagyon szépek legyenek a babák, hogy terve sikerülhessen. Érdeklődéssel várja a közönség és mi bizunk benne, hogy Letzternek művészi érzéke ismét valami rendkívül fog produkálni a holnapi est sikerének emelésére.

— **Eltűnt a Berta.** Keserves panaszt tett ma a rendőrségen Berger Parkas Csapó-utca 31. sz. a. lakó szabósegéd. Feltűnően szép, szőke haju, kék szemű, 17 éves, Berta nevű leánya cipőfelsőrészvarrónő vasárnap óta nyomtalanul eltűnt. A rendőrség köröztetni fogja.

— **Eltűnt leányok.** Az utóbbi időben gyakorta történnek a maihoz hasonló esetek. A csinosabb képű, 16—17 éves, tapasztalatlan leányok minden előzmény nélkül eltűnnek a szülei háztól. Hogy hová lesznek, a szegény szülők nem is sejtik. Némelykor hónapokig nem tudnak felőlük, akkor aztán toloncoton kerülnek haza messze földről a rendőrség segítségével, de a rossz

hir már rendszeresen megelőzi őket. Bizonyos, hogy itt szervezett banda működik, mely rendszeresen foglalkozik a lélekvásárlással. Felhívjuk a körülményre a főkapitány figyelmét.

— **Köszönet nyilvánítás.** Tafler Igác ur a siketnémák javára 20 koronát juttatott kezéimhez, mely kegyes adományáért a szerencsétlen siketnémák nevében fogadja őszinte köszönetemet. Oláh Károly tanácsnok.

— **Idült tüdőhurut gyógykezelésénél** a „Sirolin Roche” feltétlenül igénybe vevendő mivel a legtekintélyesebb egyetemi tanárok egybehangzó nyilatkozata szerint a köpetet legrövidebb idő alatt kevesbiti, esetleges láz leállítja és az étvágyat előmozdítja. „Sirolin-Roche” ugyan egy creosot-preparatum, de nem az ilyenmü preparatumok rossz ízével. Teljesen méregtelen és nagy adagokban véve is tökéletesen felemészthető. Naponta 3—6 teakanál elegendő az eset súlyosságához mérten. „Sirolin-Roche” kapható a gyógyszerárakban.

— **Magyar ember nem használ mást** osak a híres Hajdusági pedrőt, mert legjobb bajusznövesztő és ápolószer az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillérért utánvétellel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen Kosuth-utca.

— **Újévi szerenese malacok és tréfas kedélyerítő tombola nyeresénytárgyak Mentze Henrik újdonságok áruházában kapható a legolcsóbban.**

— **Meghívó.** A csapókerti függetlenségi és 48-as olvasóköri 1906. év január hó 7-én, vasárnap délután fél 3 órától saját körhelyiségében rendes közgyűlést tart. Tárgyak: 1. Évi jelentés. 2. Részleges tisztújítás. 3. Esetleges indítványok. — Tisztelettel kérjük a kör tagjait s az érdeklődőket, hogy megjelenni minél számottevőbban szíveskedjenek. Az elnökség.

— **Előrszű és legnagyobb a Komáromi M. hangszarkészítő zongoraferma** Piac-utca 49. szám, a főpótával szemben A leghirnevesebb gyártmányú zongorák, pianók, harmonikumok pazar választékban vannak rakárón s a legkényesebb izlésnek is megfelelnek. Zongorafermában osekély díj mellett zongoragyakorlatok végezhetők, zongora javítást és hangolást szakszerűen és pontosan végeznek. Zongorák részletesítésére is kaphatók. — Cimbalom. Ingyen tanításban részesül az, aki a jóhíreávének örvendő Komáromi M. hangszarkészítőtől (Jézsef kir. herceg-u. 2. sz.) vesz cimbalmot, melyek erősség és szép kiállítás tekintetében felülmulhatatlanok; zongora szerkezettel készülnek. Mindenféle hangszerek karácsonyi ajándékul legjutányosabban és dus választékban kaphatók. Gramofon és lemezei, ugyszintén a legkitűnőbb hegedű-hurok kaphatók. Szakszerű műhely, hol mindenféle hangszerek javítását tökéletesen eszközölöm. 1906. évre szóló nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

TAVIRATOK

A kassai felfüggesztések.

Kassa, december 29. Pongrác Ferenc gróf főispán ma megkezdte a renitens tisztviselők felfüggesztését. Ma délelőtti tíz órakor megjelent a megyeháza és karhatalommal távolított el Ferdinándy Gyula főjegyzőt, Papaszász első aljegyzőt és Horváth Elemér másod aljegyzőt. Ugyancsak elmozdította állásától Géozy Gyula főszolgabíró és Hedry Bertalan nevezte ki, aki ma az esküt le is tette Schmidt Dezső főjegyző kezébe. A főispán felhatalmazta a megyei főügyészt, hogy Halmos Károly dr. törvényhatósági tag ellen a

hatóság nevében indítsa meg az eljárást. A büntető eljárást azért kéri Halmos ellen, mert egy beadványában, melyet a városos intézett, Pongrácot okirathamisítással vádolja.

A békekisérletek.

Budapest, december 29. Ma délben a Nemzeti Kaszinóban találkoztak gróf Andrássy Gyula és Lukács László és hosszasan értekeztek. A béketárgyalások első eredménye január első hetében az ország előtt lesz. Hogy milyen alapon, az még nem bizonyos, s a tárgyalásoktól függ.

A moszkvai rémaapok.

Moszkva, december 29. Az utóik városi csaták képét mutatják. Ma folytatódott a vérengzés, melyek a rendőrség megátolni igyekszik. A forradalmárok behatoltak a titkos rendőrség házába, a rendőrtiszteket kihurcolták az utcára és családjuk nyögőseivel dacári meggyilkolták.

Szabolos megye dotációja.

Nyíregyháza, december 29. A belügyminiszter Szabolcs megyének az állam részéről évenként kutalt javadalmának folyósítását ma érkezett leiratában január elsőjétől fogva megtagadta. Minthogy a dotáció beszüntetését a vármegyei közönség előrelátta, a tisztviselők fizetésének biztosítására kétszázharmincegyezer ezer koronát gyűjtött. Ezzel a tisztviselők fizetése több mint egy évre fedezve van s így január elsőjén kiki megkapja rendes fizetését.

Törvénytörések.

Drágállott királyi kegyelem.

Egy szoboszlói gazdát, van vagy 30.000 forintnyi vagyontája, valami virtuosos dologtát három napi fogházra ítélte a bíróság és ebbe beleszólt a király is. Nevezetes história ez.

A bíróság előtt annak rendje és módja szerint lefolyt a tárgyalás. Gazdám — nem írjuk meg a nevét — nem tagadta, hogy odaült. (Mert verekedésről volt szó.) A vékony karu urféle nem kerülhet előlért bajba, mert ez, ha akar se tud nyazyot üni. Gazdám csak kicsit akart üni, mégis nagy lett belőle. Nem tagadja, de hiába is tagadná.

A bíró ennél fogva úgy ítélte: a vádlott kap 3 napi fogházat, meg fizet 45 korona pénzbüntetést. Idáig a szokásos uton ment a dolog.

A gazda vonogatta a vállát. Csak az „ül és ne lőne az ítéletbe. De — vélte — azt otthon meg se tudják tán. Az ügyvédje (természetesen dr. Kardos Samu) is ismervén a derék magyar család rátorioságát, elhatározta, hogy a király öfelségéhez kegyelemért fordul a kliense részére. A király haragszik ugyan mostanában a magyarra, de tán mégis megengedi, hogy a 3 nap — valamelyes pénzbüntetésre átváltoztatható legyen.

A kegyelmi kérvény felment Bácsba a királyhoz. Le is jött már onnét a király kegyelmével együtt. Hát mégis csak jókedvében találta a királyt a debreceni ügyvéd kérvénye.

A bíró szán a királyi kegyelem alapján átváltoztatta a 3 napi fogházat 75 korona pénzbüntetésre. Minden napra 25 koronát szabott. Az ügyvéd nagyon meg volt elégedve. Na majd örül a gazdám, megszabadul a fogháztól.

Éppen alkalmoszerűen lépett be hozzá gazdám számadásra.

— Hát begyűttem — mondja — hogy azt a kis pénzt lefizessük. Számíjja ki a tekintetes ur, ami jár a bíróságnak.

Dr. Kardos Samu megcsinálja a költségjegyzéket, belevevén a 3 napért járó 75 koronát is. Vakarja a fejébuját a kliens. Mondja:

Megnyilt a **U J E V I** Gyermek játék vásár
Piac-utca 61. Uj Fischer-palota, 1906. január 1-ig A B-pásti Róbert Nagyrúházból
megvásárolt játék árak mesés olcsó áron lesznek elárusítva
2000 drb. baba. Finom árak. Olcsó árak. 300 drb. hinta ló.

15951

— Nem annyi vót az, tekintetes ur...
Kirkkol erre a meglepetéssel az ügyvéd, hogy a király megtudta, hogy 8 napi fogházra ítélték bányamuramat. Mikor megtudta, mindjárt kegyelmet küldött le számára, hogy a büszke magyart be ne csukják. De ezért a szabadságért 75 koronát jár.

— Mennyi? — lóbázza meg a satykót a gazda. — Nem ér az annyit.

— De már azt le köll fizetni, ha ülni nem akar...

— De hallja, tekintetes ur, kár pizir, ebbe a szegény világba. Inkább abba velekedtem, hogy még azt a másik 45 koronát is legis jobb vóna letülni.

Az ügyvéd beféé nevetett, de kifelé rátámadt az atyafira:

— Hát ez a híres hajdu büszkeség? Aztán a király kegyelmit ilyen kevesre taksálja kend?

— No — mondja a magyar — igen szép a királytul, hogy ezt megcselekedte, de nagyon drágálom napját 25 koronájával.

— Olcsóban nem adják, érti-e?

— Nono. De lássa, tekintetes ur, — szabadkozik a magyar — ekkora napszámot négy ökörrel se kap az ember.

— Hát ez igaz bátya, de a királytul, bíróval nem lehet alkudozni.

— Mán pedig — veti a szót közbe a gazda — arra kerje meg tekintetes ur, hogy engedjen belüle, vagy elneverem azt a három napot odabent.

Igy folyt meg egy darabig az alkudozás. Végre aztán rátámadt az ügyvéd a magyarra:

— Ejnye, no, hiszen nem azért a 3 napért adja kend azt a 75 frtot.

— Mért hát akkor?

— A becstelenségért. Hát ez se ér ennyit?

Ere aztán kihuzta a magyar a bankokat a kislajbuzséból és le akarta olvasni. Az ügyvéd azonban a postára utasította, hogy ott adja töl a pénzt a bíróság részére. Megtette, de a magyar mégse békült ki azzal, hogy a király olyan drágára tarja egy kurta téli napnak az arát. Mikor ugy sincs munka.

Közgazdaság.

Debrecen a védőegyesület tagja. Minden tekintetben közhasznú tevékenységet fejt ki a hazipar támogatása végett alakult magyar védőegyesület. A házipar terén Magyarország nem igen mutathat még fel számottevőbb eredményeket. Debrecen közgyűlés natarozata folytan ezen egyesületnek partió tájja lett.

Melasse, mint abrak. A gazdákra rendkívül fontos kísérleteket fejezett be legutóbb az állat-életani és takarmányozási kísérleti állomás annak a kipróbálására, vajjonamelasse-nek nevezett póttakarmánynak mi a hatása s mily nagy a tapértéke lovakra. A magyarany, hónapokig tartó kísérletek eredménye szerint a melasse-t a nehéz munkába fogott lovak abrakjában kitűnően lehet alkalmazni; hónapokon át melasse-et tartalmazó abrakkal etetett nagyszámú lo egészségügyi állapotja kimagaslóan maradt, a lovak munkaképessége es testtömege pedig nem csökkent, a lovak már a meleg július és augusztus hónapban sem izzadtak. A kísérletek szerint azonban a lovakkal naponként 1000 kilogramm elosulyra etetett melasse mennyisége na haladja meg a 4 kilogrammot, mert különben az állatok nem szívesen eszik a tulajdonosan ragadós abrakot.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi osarnok jelentése.

1905. dec. 20.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar s sörvendő. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — állérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) — állérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammfelüli súlyban) — 128—180 állérig. Fialat közép (páronként 250—320 kilogrammig terjedő súlyban) — 128—180

állérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) — 124—126 állérig. — II. Magyar s sörvendő: Nehéz (páronként 280 kilogrammos felüli súlyban) — állérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — állérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — állérig. — III. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — 125—126 állérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) — 121—122 állérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — 115—117 állérig. IV. Romániai eredetű (Stachl) I. Nehéz (páronként 240 kilogrammon felüli súlyban) — állérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — állérig. V. Szerbiai Nehéz (páronként 260 kilogrammon felüli súlyban) — állérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) — állérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — állérig. A hízott sertés fizetési rendszere kellemes.

Regény-Csarnok.

A börtön.

Irtá: Molnár Ferenc. 2.

Kérte a miniszter segítségét. Idővel szinte lázzal, beteges ambícióval járt a nyakára. Az első, amit kapott, egy ajánlólevél volt egy pesti fogház igazgatójához. Nagyon megörült neki s ment fogházat látogatni. Az igazgatóval megbeszélte, hogy mely napokon mit néznek meg.

Kölcsön kapjaaa statisztikákat és a nyilvántartási könyveket. De már az első látogatásnál látta, hogy ez semmi. Hiába jár a cellákba, hiába beszél a rabokkal és az őrkkel. Nem érezte lelkében az egész fogházat. A levegő még mindig idegen volt neki. Az ilyen rabokat tanulmányozni kell napokig. Az őrkkel jól meg kell ismerkedni.

A kis korosmában elpanaszkodott. Mindig ezt mondta:

— Nem ez az, nem ez az.

Szinte szomorú volt. Ideges kis fejét lehajította és babrált ritkás hajában. Mint valaki, aki már nagyon szeretne megházasodni s újra meg újra csalódik a lányokban. Még elment néhányszor a fogházba, de már kelleltenül. Aztán egyszer meg is mondta az igazgatónak:

— Nem kívülről kell ezt látni, hanem belülről. Így nem látom a visszaéléseket. Pedig az a fontos.

Az igazgató ezért majdnem sértve érezte magát. Az ő fogházában visszaéléseket keresni!

A korosmában keserűen mondta a tanár.

—Buták az emberek, nagyon. Egy ilyen rongyos dologhoz olyan nehezen lehessen hozzáférni.

Szidták az országot. Szerettek volna franciának vagy németnek születni. Kulturtalajba vágyakozott a lelkük gyökere.

Felje se nézett többé annak a fogháznak. A miniszterhez se ment egy ideig, mert látta, hogy a kegyelmes urat már kissé untatja a dolog. Valósággal elkéseredett, de most már annál nagyobb tüzzel vetette magát a börtönügyre. Minden megvolt már, csak a tapasztalat hiányzott. Érezte, hogy addig nem lehet reformálni, lármázni, amíg nem látott mindent. Ami eddig nem történt vele, kezdte elhanyagolni a szemináriumot. Várta az óra végét, hogy elmehessen egyedül kószálni a ligetbe. És ott sokat, sokat gondolkodott.

III.

Egyszer aztán rászánta magát, hogy megint elmegy a miniszterhez. A miniszternek sok dolga volt, s az volt a kellemetlen, hogy ezt meg is mondta Pórer tanár urnak. De azért a legnagyobb szívességgel állított ki számára egy újabb levelet, a melyben kéri a fogház igazgatóját, engedje meg, hogy Pórer egyetemi tanár ur tanulmányozási célból a rabok közt lakjék, ameddig akar.

(Folyt. köv.)

A n. é. közönség figyelmét felhívjuk az ide!

Nagy

Ujévi

Vásár

rendkívüli áaira.

Bosznay J. és Garsa

dívat- és szőnyegáruháza.

DEBRECEN, Kossuth-utca 5. sz.

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál
Trieszt-Barcola.

A gyógyszertárakban pedig 1/2 lit. 2 K. 60 fillér.
1 " 4 " 80 "

Öreg ember nem vén ember

akkor, ha a leghíresebb tanárok által kipróbált

„LYDOL“ amerikai tablettákat használja. mik az elgyöngült férfiert visszaadják. Csakis elgyöngült férfiert

(impotencia) elleni szer. Rendes használat mellett csodás hatású pár nap alatt nemcsak fiatal de idős férfiak is. Törv. védve. Ára: 6 kor.

Szétküldés dírcrét mellett postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után naponta.

Raditz I. gyógyszerháza a „Fehér Kereszt“-hez Bpest. IV. Fővámter 6. (a központi vásárosarnokkal szemben.)
Főraktárak Budapest: Török J. gyógyszerháza Király-utca 12. sz. és Nádor-gyógyszertár Városliget körút 17. sz.

Árveres.

A néh. Nagy János hagyatékához tartozott 1000 négyszögölnyi vénkerti szőlő és Csók-utca 3. számú házastélek 1906. január 17-én délután 3 órakor a debreceni ref. Egyház tanácstermében nyilvános árverésen örök áron elfog adatni.

Az árverési feltételek nálam, dr. Magos György, dr. Nagy Lajos és dr. Tüdös János ügyvéd uraknál tekinthetők meg.

Debrecen, 1905. december 12-én.

Márton Imre
Egyházi ügyvéd.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélből tudakozásokra postáson válaszolunk, ha az írók-
céghez bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

A
"DEBRECEN"
szerkesztőségének
és
kiadóhivatalának
Telefon száma
412.

Ajánlat és Kereslet.

Kugler cukorkák

eredeti csomagolásban és
árakon 1/2 és 1 kgr. fa és
selyemdobozokban és cso-
magokban kaphatók Hege-
düs és Sándor cégnél Deb-
recen Kossuth u. 11. sz.

Ügyes
varrónó házakhoz ajánl-
kozik. Czimeket a kiadó-
kér.

Eladás.

Közönséges
csomag posta könyv fél-
árban kapható a kiadó-
hivatalban. Csapó u. 10 sz.

Mester hegedű
teljesen kijátssva, tokkal
és egyéb felszereléssel,
jutányos áron eladó. Czim
a kiadó hivatalban.

A legjobb helyen-
egy csinosan berendezet
fűszer üzlet, olcsó ház-
bérrel sürgősen eladó Hol?
megmondja a kiadó hi-
vatal.

Posta könyv
ajánlott levelekhez félár-
ban kapható a kiadóhiva-
tálban Csapó u. 10 sz.

Legolcsóbb bevásárlási forrás
Merkl Ferencfűszer üzlete
Fűvészkert u. 14 Telefon
374, 1 K. törmelécscokolá-
de 90 kr. 1 lit. jamaikairum
30, 1 dg. császár keverék
tea 5 kr. tea sütemények
óriási választékban. 1 liter
kitűnő Ezerjő 30 kr. 100-
kg. száraz csertőgyfa 1 frt.
házhöz szállítva.

500 darabb
minta érték nélküli boríték
nagyon olcsón eladó. Czim
a kiadóhivatalban.

A gyáros vevőket keres

nagy mennyiségű előnyomással ellátott
törülköző, futó, milió, pohárszéktakaró,
asztalfutókra stb. Ajánlatok P. J. 1600
jelige alatt **Mosse Rudolphhoz** Prágába
intézendők.

Szabó Lajos Fiai cég

női ruhakelme, szőnyeg és vászon áru-
házában már az előbbi évekből igen
előnyösnek ismert

Nagy újévi Vásár

folyamatban van. Eladásra kerülnek

mélyen leszállított áron

a raktáron lévő **elsőrendű minőségű, nem**
pedig külön e célra vásárolt értéktelen áruk.

Maradékok minden cikkből fél áron.

Kirakataink bővebb tájékoztatást nyújtanak.

UJÉVI kiállítás.

Allandó Képkiallítás remek képekből mo-
dern keretekben.

Díszművek és írfajás iratok óriási választékban.
Levélpapír különlegességek remek dobozokban
Íróasztal készletek ezüst és bronzból hölgy
és férfi íróasztalokra.

róasztal mappák és emlékkönyvek óriási
választéka.

Imakönyvek minden felekezet számára a leg-
egyszerűbbtől a legdiszesebb kötésig.

Amerikai szétszedhető és forgatható könyvszekrények.
Képeslevelezőlap és Bélyegalbumok remek
kivitelben.

Képes levelezőlapok. Karácsonyi és újévi al-
kalmra meglepő választékban.

Havi részletfizetésre is szállítunk.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni ! ! ! !

HEGEDÜS és SÁNDOR

előbb **László Albert és Társa**
könyv- és papíráruháza,
Kossuth-utca 11.

NYAVALYAT ÖRÉS!

A nyavalyatörés, göros és más ideges állapotba szen-
ed, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a
szabad. „Hattyu gyógyszerár“ által **Majna-Frankfurt.**

NAGY ELARUSITAS.

tart december hó 31-ig.

Ujévi ajándékot csak egyedül Nálam lehet olcsón beszerezni.
Tessék Tessék, Tessék, Tessék
kirakatomat megtekinteni.

Löwy F. cég, Löwy F. cég, Löwy F. cég.

Piac-utca 24. a kistemplommal szemben, a Fehérló szálloda mellett.

Vigyázz!

Kékre festett kirakat.

Vigyázz!

A nagy képek még mindig készülnek.

Legalkalmasabb Újévi ajándékok.

Tercotta és bronz disztárgyak, dohányzó- és író készletek, manicűrök, fa-, bőr-
és fém szivar és ékszer dobozok, kézi táskák, (ridicül) levél-, pénz- és szivar tár-
cák és garnitúrák.

Mindennemű illat szerek és toilette cikkek.

Párizsi női öv ujdonságok

legnagyobb választékban

HORSOS KATA-nál DEBRECEN. Városháza.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.